

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry (PPLY)
PL 3000
90014 Oulun yliopisto

27.3.2012

Raahen kaupunki

Kaupunginhallitus
PL 62
92101 Raahen
kirjaamo@raahe.fi

Asia:

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellisen yhdistyksen lausunto Kopsan tuulivoimapuiston osayleiskaavaehdotuksesta

Selvityksien riittävyys

Kopsan tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksen valmistuttua alueella ei ole juurikaan tehty täydentäviä luontoselvityksiä vaan YVA-selostuksesta on edetty suoraan kaavoitusvaiheeseen. Esimerkiksi yhteysviranomaisen toteamia puutteita alueen pesimälinnustoselvityksessä ei ole korjattu. Näin ollen on pidettävä kyseenalaisena sitä täyttyykö maankäyttö- ja rakennuslain 9 § vaatimus riittävästä tutkimuksista ja selvityksistä. Muuttolinnuston osalta tilannetta on korjannut jonkin verran Raahen eteläisten tuulivoimapuistojen muuttolinnuston yhteisvaikutusten arviointi, vaikka Kopsan tuulivoimapuiston ei siihen suoranaisesti kuulunutta (Suorsa ym. 2012). Kokonaisuutena PPLY pitää kuitenkin valitettavana sitä, että Kopsan tuulivoimapuiston osayleiskaava perustuu hyvin kevyesti tehtyihin maastoselvityksiin alueen linnusto- ja muista luontoarvoista.

Valitettavuutta lisää se, ettei 13.2.2012 päivättyyn kaavaselostukseen ole päivitetty lajien uhanalaisuustietoja. YVA-selostuksen tavoin siinä on käytetty vanhentunutta uhanalaisarviota (Rassi ym. 2001) joulukuussa 2010 julkaistun (Rassi ym. 2010) uuden arvion sijaan. Myös uusi listaus alueellisesti uhanalaisista lintulajeista olisi ollut jo vuoden 2011 lopussa käytettävissä. On hyvin todennäköistä, että kaavaselostuksesta puuttuu tai on väärin esitetty useita uuden arvion mukaan uhanalaisia tai silmällä pidettäviä lintulajeja kuten valtakunnallisesti vaarantuneet sinisuohaukka, keltävästäräkki ja pohjansirkku sekä silmällä pidettävät teeri, metso, riekko, helmipöllö, käenpiika, niittykirvinen ja sirittäjä. Kaikki edellä mainitut lajit on havaittu viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana joko suunnittelualueella tai aivan sen välittömässä läheisyydessä (Tiira-havaintotietokanta & Auvinen, julkaisematon linjalaskenta-aineisto).

Osoitettujen rakentamiskojojen geometria

Osayleiskaavassa tuulivoimaloille osoitettujen rakentamiskojojen sijoittelussa ei ole otettu huomioon PPLY:n YVA-selostuksesta antamassa lausunnessaan esittämiä huomioita voimaloiden sijoittumisesta lintujen muuttovirtaa vastaan:

"Arviointiselostuksen eri toteutusvaihtoehdoissa (VE1–VE3) voimat muodostavat kaakkois-luode-suunnassa noin viiden kilometrin leveään rintaman. Tämä on muuttolinnuston kannalta hankala sijoittelumuoto, sillä se katkaisee tehokkaasti päämuuttosuuntaisen (lounaasta koilliseen) muuttoreitin ja vaikeuttaa lintujen mahdollisuutta väistää voimat. Siten lounas-koillinen -suuntainen linja olisi todennäköisesti suositeltavin sijoittelutapa linnuston kannalta[...]"

PPLY pitää voimalayksiköiden sijoittelua suunnittelualueelle edelleen muuttolinnuston kannalta ongelmallisena. Tätä lieventää kuitenkin jonkin verran se, että edellä mainitussa Raahen eteläisten tuulivoimapuistojen muuttolinnuston yhteisvaikutusten arvioinnissa Kopsan alueen kautta keväällä muuttaneiden lintujen yksilömäärät olivat pieniä (Suosra ym. 2012). Kuitenkin varovaisuusperiaatteen mukaan pitäisi ottaa huomioon myös esimerkiksi toistaiseksi selvittämätön syysmuutto sekä poikkeuksellisissa sääolosuhteissa tapahtuva muutto.

Mahdollisuus ekologiseen kompensatioon

Vaikka Suomen lainsäädäntö ei toistaiseksi tunnekaan joissakin muissa Euroopan maissa (mm. Saksa ja Hollanti) sovellettavaa ekologisen kompensatian periaatetta, avautuisi tämän hankkeen kaavoituksen ja jatkosuunnittelun yhteydessä hyvä mahdollisuus periaatteen vapaaehtoiseen soveltamiseen alueella. Kaikilla energiantuotantomuodoilla on negatiivisia luontovaikutuksia. Tuulivoiman uusiutuvuudesta ja suhteellisen pienestä maankäyttötarpeesta huolimatta tämäkin hanke kaventaa luonnon monimuotoisuutta suunnittelualueella.

Mikäli Kopsan tuulivoimapuistossa tuotettavan sähkön haluttaisiin olevan nykyistä vihreämpää, voitaisiin vähintään voimaloiden ja niiden vaatiman infrastruktuurin alle jäävän maan suuruinen ala palauttaa kohti luonnontilaa toisaalla. Kopsan alueella hyviä ennallistamiskohteita olisivat seudun pienimuotoiset, mutta lajistoltaan arvokkaat suot. Käytännössä kyseeseen voisi tulla esimerkiksi Pahanevan, Kaivostennevan tai Vasanevan ojitettujen laiteiden vesitalouden palauttaminen luonnontilaiseksi. Kaavoituksen yhteydessä voitaisiin mahdollisesti esittää tällaisia ekologiseen kompensatioon soveltuvia alueita, joiden ennallistamista hankevastaava voisi selvittää tarkemmin. Mikäli tällaiseen ratkaisuun päädyttäisiin, tarjoutuu PPLY antamaan kohteiden valinnassa ja toimenpiteiden suunnittelussa asiantuntija-apua.

Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry

Esa Aalto

Ari-Pekka Auvinen

puheenjohtaja

suojelutoimikunnan puheenjohtaja

Kirjallisuus

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. ja Mannerkoski, I. (toim.) 2001. Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus Helsinki. 432 s.

Suorsa, V., Luukkonen, A., Taavetti, H., Tuomala, M. ja Parviainen, J. 2012. Kalajoki–Raahe tuulivoimapuistot. Muuttolinnustoon kohdistuva yhteisvaikutusten arviointi. Loppuraportti 3.1.2012. Finnish Consulting Group & Pöyry Finland Oy. Oulu. 39 s.